

W posiedzeniu Stałego Przedstawicielstwa Kongresu Budownictwa, które się odbyło w dniu 31 maja 2010 roku w Sali Kolumnowej Sejmu uczestniczyło, 160 osób (posłowie, ministrowie, przedstawiciele organizacji pozarządowych budownictwa, związków zawodowych, przedstawiciele administracji terenowej i eksperci). Uczestnicy obrad otrzymali obszerne wydawnictwo „PROGRAMY MIESZKANIOWE – BRUKOWANIE PIEKŁA” zawierające zbiór referatów, ekspertyz i opinii. Na Sali obrad eksponowano wystawę karykatur o budownictwie, zdjęcia z poprzednich posiedzeń, wystawę wydawnictw Kongresu i Fundacji Bezdomnych. W trakcie obrad przekazano Burmistrzowi Sandomierza materiały i wyroby budowlane dla osób dotkniętych klęską powodzi o wartości ok. 250 tysięcy złotych.

UCHWAŁA KONGRESU BUDOWNICTWA PRZYJĘTA NA POSIEDZENIU W DNIU 31 MAJA 2010

1. Kongres bardzo krytycznie ocenił stan prac nad programem mieszkaniowym na lata 2010-2020 (rezolucja sejmu z dnia 19 lutego 2010). Termin zakończenia upływa w końcu czerwca, tymczasem prace nad dokumentem w rozumieniu rezolucji, nie zostały rozpoczęte. Pomimo uzgodnień dokonanych w trakcie posiedzeń połączonych komisji sejmowych i wbrew doświadczeniom europejskim, sejm obniżył rangę dokumentu, co praktycznie przesądza, że nie będzie on wykonany podobnie jak wszystkie dotychczasowe programy mieszkaniowe. Kongres Budownictwa zdecydowanie uważa, że Narodowy Program Mieszkaniowy na lata 2010-2020 powinien być przyjęty w formie ustawy, co umożliwi zaplanowanie odpowiednich środków na jego realizację i koordynację działań poszczególnych resortów.

2. RAPORT POLSKA 2030, który miał skupić energię Polaków na nowym, wielkim projekcie cywilizacyjnym i „...odwrócić następną kartę historii...”, prawie w ogóle nie zajmuje się mieszkalnictwem i praktycznie pomija sprawy gospodarki przestrzennej. Na 390 stron Raportu tylko jedna, i do tego niezupełnie kompetentnie sformułowana teza, została poświęcona problematyce mieszkaniowej. Zastanawia jak autorzy wyobrażają sobie postęp cywilizacyjny Polski bez rozwiązania palących problemów mieszkaniowych. Kongres uważa za konieczne i pilne przystąpienie do opracowania aneksu do Raportu w celu uzupełnienia tych braków.

3. Niekontrolowana urbanizacja i narastający chaos przestrzenny, wywołują coraz większe straty społeczne i gospodarcze, utrudniają inwestowanie, nie pozwalają również na rozwiązanie kwestii mieszkaniowej w Polsce. Stan naszych miast, ich braki funkcjonalne i programowe, obniżają konkurencyjność naszego kraju na rynku globalnym a chaos przestrzenny przyczynia się do znacznego obniżenia wartości majątku narodowego. Wysokie koszty społeczne i ekonomiczne ostatecznie powodzi to, w istotnym wymiarze, efekt lekceważenia problemów gospodarki przestrzennej przez władze krajowe, rezygnacji z kontrolnej funkcji planu jako narzędzia racjonalnego sterowania procesami zabudowy oraz stosowania nieadekwatnych rozwiązań ekonomicznych, niezgodnych z konstytucyjną zasadą rozwoju zrównoważonego. Należy podkreślić, że planowanie przestrzenne jest powszechną praktyką krajów Europy Zachodniej, zapobiega bowiem nie tylko nadmiernym społecznym kosztom rozwoju (w tym spekulacji terenami), ale także obniża skutki i koszty katastrof przyrodniczych.

Apelujemy do Rządu i Sejmu o przyspieszenie prac legislacyjnych i przeprowadzenie całościowych reform, które zagwarantują:

Powstrzymanie niekontrolowanej urbanizacji i skuteczną ochronę cennych zasobów – terenów rolnych i leśnych.

Objęcie obowiązkiem planistycznym przestrzennym wszystkich terenów przewidzianych do rozwoju – dla nowej zabudowy i terenów podlegających modernizacji i intensywnym

przekształceniom. Plany dla nowych terenów pod urbanizację powinny być opracowane i uchwalone we wszystkich gminach w ciągu dwóch lat. W gminach rolniczych, o niskim stopniu urbanizacji, plany te winny mieć uproszczony zakres i procedury wykonawcze.

Dostosowanie wielkości terenów planowanych dla nowej zabudowy do realnych potrzeb gmin i bilansowanych w wymiarze regionalnym. Zmniejszy to radykalnie koszty uzbrojenia terenu i pozwoli na tworzenie wartościowych zespołów urbanistycznych, bez istotnego zwiększania budżetów gmin.

Wprowadzenie zakazu wydawania pozwoleń na budowę na terenach nie objętych planami przestrzennymi i likwidację administracyjnej decyzji o warunkach zabudowy, która jest głównym źródłem patologii przestrzennych i korupcji.

Zakaz planowania i realizowania nowej zabudowy na terenach niekorzystnych - jak tereny zalewowe, rejonów szkód górniczych itp. Dysponujemy w Polsce wystarczającym zasobem terenów odpowiadających potrzebom urbanizacji, a budowanie na terenach zagrożonych wywołuje nieracjonalnie wysokie koszty zabezpieczeń oraz grozi kolejnymi katastrofami.

Wprowadzenie do systemu gospodarki gruntami narzędzi fiskalno – finansowych stymulujących racjonalne użytkowanie terenów budowlanych zgodnie z narodowym interesem i gwarantujących gminom dochody z tytułu decyzji planistycznych i realizowanych inwestycji celu publicznego.

Uporządkowanie spraw przestrzennych, zbudowanie w Polsce sprawnego systemu planowania i jego wdrożenia oraz zapewnienie efektywnej kontroli urbanistycznej jest sprawą najwyższej wagi i leży w interesie polskiej racji stanu. Wymaga to m.in. powołania centralnego urzędu, który zreformuje wadliwy system gospodarki przestrzennej a następnie zapewni odpowiedni monitoring, nadzór na procesami urbanizacji i stałe doskonalenie systemu gospodarki przestrzennej.

4. Siedem poważnych reorganizacji centralnej „administracji budowlanej” w okresie ostatnich lat(!), ostateczna likwidacja ministerstwa budownictwa i urzędu mieszkalnictwa, likwidacja sejmowej komisji budownictwa, ograniczenie zaplecza naukowo badawczego, likwidacja Funduszu Mieszkaniowego, doprowadziły do pogłębiającego się kryzysu mieszkaniowego, drastycznego obniżenia jakości stanowiącego prawa „inwestycyjnego” i utraty dużej części kadry najlepszych fachowców, co utrudnia w sposób zdecydowany reformę mieszkaniową. Kongres uważa za konieczne pilne powołanie, na wzór większości krajów europejskich, samodzielnego organu administracji państwa w zakresie budownictwa. Do czasu zrealizowania tego postulatu funkcje koordynacyjne wdrażania i realizacji Narodowego Programu Mieszkaniowego powinien pełnić Pełnomocnik Rządu ds. Mieszkaniowych

5. W dalszym ciągu istnieje pilna konieczność kompleksowego uporządkowania szeroko rozumianego prawa inwestycyjnego. Nieskoordynowane prace nad Prawem Budowlanym, planowaniem przestrzennym, zamówieniami publicznymi powodują narastający chaos w zabudowie i rosnące zagrożenia na skutek klęsk żywiołowych i katastrof budowlanych. Przykład prac nad Prawem Budowlanym wywołuje powszechną krytykę. Projekt rządowy był kilkanaście miesięcy dyskutowany z ekspertami we wszystkich województwach i nagle prace przerwano dla promocji powszechnie krytykowanego projektu nowelizacji przygotowanego przez komisję Przyjazne Państwo. Skutek jest taki, że projekt rządowy „spoczywa w szufladach”, a projekt Komisji Przyjazne Państwo został zaskarżony do Trybunału Konstytucyjnego.

6. Doświadczenia europejskie potwierdzają, że nie ma możliwości rozwiązania problemów mieszkaniowych bez systemów umożliwiających gromadzenie znaczących środków prywatnych na te cele. Dotychczas największe i bezpieczne sukcesy w tym zakresie osiągnięto w Europie przy pomocy kas budowlanych. W Polsce kasy tego typu powołano do życia w 1997 roku, ale na skutek zaniechań administracyjnych rządu nigdy nie rozpoczęły one działalności. Kongres przygotował projekt ustawy o kasach budowlanych wzorowany na

prawie stu letnich doświadczeniach europejskich. Uruchomienie w Polsce kas budowlanych jest wspierana przez Związek Banków Polskich. W trakcie obrad, przedstawiciel Poselskiego Klubu Lewicy złożył deklarację podjęcia inicjatywy poselskiej w celu uchwalenia ustawy o kasach budowlanych. Kongres Budownictwa zwraca się do klubów sejmowych z prośbą o poparcie tej inicjatywy.
(uchwała została przyjęta przez aklamację)